

Ni Díino Amarane Jamanku Israyel a Kanaṇaṇo Kalaalinno

Díino apahunpahun jamanku Israyel a halaku jamanku Esipt. Fo jamanku Esipt anṇane bútibaykinin, Díino akaan ki baaruku jakaamo ayiirla ki jamanku Israyel antákám na anlibila gu bejen. Banfúti Esipt, anñantay andék baman Keenan. Nim Díino atéekineeniṇne fam. Kanda bájeginenku Keenan ingi Esipt ayikyik kanaṇaṇo kalaalinno. Wúur guyron na. Japoño gara awaalah na. Jamanku Israyel anñantay anlibila kantígo na, kanaṇaṇo k'alaalne jandiṇ bampútum Keenan. Angu, miñireṇ, jafoolaṇo j'andoohuntne Esipt adét. Kúugo alaheeniṇ, kanda a kanaṇaṇo kalaalinno yikireṇ gufoola!

Na a kanaanjo kalaalinno jamanku Israyel
tu ansekurne Musa ingi Haruna.

Jantenteŋ Gúloku Díino.

² Na a kanaanjo kalaalinno jamanku
Israyel nip ankombne busekhu Musa
ingi Haruna ³ anyéjeh:

- Mint, Itifmiŋtif mahar! Umuyhintor
abénnerer mint Esipt k'iniromiŋer
bim. Bim gijokunomiŋjokun a
haboolo h'ayikne aharo k'iyaaahamiŋ
fo iliŋmiŋ tiw! Kanda ingah imbi!
Udooreŋ mint ba kanaanjo
kalaalinno k'ubujon mint ingi kúugo!

Nim jamanku Israyel ansekurne
Musa ingi Haruna. (Gúfuro 16v2-3)

Jamanku Israyel fiyindenŋeŋ Díino.

Yéjirenej Díino, «Díino, ifiyumominyum.
Upahunpahun mint a didiirahu Esipt. Inini
ilahminy mara únekinéh mint jafoolango ki
dinirominy.» Kanda immeren yéjirenej nim.
Kiinaarany Díino. Buruhu bufiyunku Díino,
ansekur Musa ingi Haruna. Anhóojahooja
dáde. Anyéjeeniny, «Horan akanne
bénnururon mint Esipt? Bim akohne nanka.
Benen íjebminjeb, kanda nanka
iniiroháneminy!» Immeren kiinaarany
Díino, kanda haman nim, Díino ayikyik
bankabany dáde imbi jamanku Israyel
k'anéereeniny jafoolango.

Jantenten Gúloku Díino:

¹¹ F'ankanne nim Umuyhintor ayéj
Musa:

¹² – Iyennennehin jamankan mi
Israyel n'ansekehne. Inini
yéjereeniŋ inho: «Ninkinan, maŋ gub
fítiro úkábhánaŋ aharo. Gucum
uhayhánaŋ úmbuuro. Waato nómar
úpájihineŋ mara me Umuyhánaŋ
ingine Díino n'apireenne honjoŋo
nip». Nim guñantane úteekin
jamankan mi Israyel. Bayennehini
hómár Musa adék atéekin jamaŋo ho
Umuyhintor alóbne. (Gúf.16v11-12)

Díino ingine Díino n'apahunahne jamaŋo.
Gapahunapahun jamaŋo mi pirendeŋeŋne
ampah imme immerahánin. Lentaareŋ fo
jamanku Israyel anwonnáne a bakaranku
jakaamo f'anfútne Esipt. A jannokánin
jakaamo, a habído hanako montañoŋo, a
mángákánin armehu Esipt. Pirendeŋeŋ

ampah imme immerahánin. Díino bareñ
apireenne apahuneeniñ. Angu, nim gakanne.
Akaan ki baaruku jakaamo ayiirlay k'ampah
a halaku umaasajo ingi armehinem.

Inini, jamanku Israyel anguy a kanaanjo
kalaalinno. Yikireñen jafoola. Kúugo
abujháneeniñ. Pirendenen k'ampah imme
immerahánin. Pirendenen anlááful bim
k'anfoola. Pirendenen angila jafoolajo.
Bitiken giren bim! Aji Díino kandan honj,
anniiruheneh nip. Díino bareñ apireenne
apahuneeniñ. Angu, nim gakanne.

Jantenen Gúloku Díino.

¹³ Angu dam waathu fítiro jatononjo
j'aretuhne kayos anyirer annot ka
jamanku Israyel angune. Annot
benen benen. Nim ganyikumne

aharo. Gucunkunom tápáro anfég
búdiño n'apasne tu a réeño k'angune
a bákáshánin. 14 Búdiño bayímuni
abénn honj hoferi iniman jayero.

¹⁵ Jamanku Israyel banfégi
pájiireneñ h'agune hómár
k'ammiihayeh anyéjeh:

- Inho horañ?

Musa ayéjeeniñ:

- Inho ingine úmbuuro no
Umuyhintor anahoonuñne k'úkábáñ.

¹⁶ Umuyhintor inini gayéjne: «Moñon
moñon adék awut h'abádukunehne.
Uwuthunoñ hano harenek ba moñon
moñon m'agune a búkáshánom».
Nim Díino ayéjne.

³¹ Musa balóbeeniŋ nim jamanku
Israyel andék ankaan maŋ nim.
Anret úmbuuro nómár manaho.
Manaho ingine ‘Inho horaŋ?’ ingi
gúlokánin. Úmbuuro nómár
akankaan iniman ñódeg ñoferi.
Basúnkunom amímiir iniman beñeŋo
n'ajóoninumaane ingi kumpano.

³⁵ Afúrumi na, Jamanku Israyel
ankáb gufoolaŋo gúmár

(Gúfuro 16:13-16, 31, 35)

Angu, fítiro, Díino abúuñáribuuñ jatonongo
jup j'amíirne ingi bakakaŋo. Jámár
ganretuhne Kayos. Jamanku Israyel
anlaheeniŋ ambujeeniŋ k'ankáb aharo Jup.
Jaketo bawusunay, bankengi tápáro, anfég

honj iniman úmbuuro a réenjo. Kanda
mídenen ingi úmbuuro n'agínaane nanka
Senegal. Úmbuuro nómár akankaan iniman
ñódeg ñoferi. Basúnkunom amímiir iniman
bonbojo n'ajóoninumaane ingi kumpano.
Asúsum dáde! Aneminemineminem,
iniman bonbojo n'éjooninimaane ingi
kumpano. Jamaño anret úmbuuro nómár
manaho. Ingi gúlokunin, manaho ingine
«Inho horaŋ?» Nómár ingine úmbuuro no
Díino abúuñutne jamanku Israyel k'anfoola
biki anniiro. Gabúuñutiheeniŋbuuñur
nómár f'andék ampút a didiirahu Keenan.
Nim Díino afak apahunne jamanku Israyel.
Anéereeniŋneer h'ansohálane k'anjéb. Afak
anéereeniŋ jafoola jasúumi. Díino
asúumasuma dáde. Jamanku Israyel
anramunramun Díino dáde a gubaarhu

jafoolano j'abúuñuteeniṅne.

Angu, júunonṅ alallanṅ awusunane biriman
waato no jamanku Israyel anfúruntné
Esipt. Inini, ampútpuṭ a montaṅ adúk
n'aretuhne Sinay. Na Díino alóbné ingi
jamanku Israyel k'atéekineeniṅ
luwahánam.

Jantenteṅ Gúloku Díino:

¹ Afúrumi na, hómár tu gayiki mees,
Díino alóbné ingi jamanku Israyel
ayéjeeniṅ halóbo inha:

² - Ninkinan jamanku Israyel moṅon
moṅon, me me ingine Umuyhon,
Dínken n'afúnnurenne a didiirahu
Esipt k'oguyerne úsoog. Gúmár

gíyejoonunęne, ninkinan moęon
moęon.

³ Dahi wúur aramun hóduk fo me
Díino ba bareę.

⁴ Dahi wúur ajóonin honj
h'amíirhineh ingi h'agune a raafó,
wola h'agune a réeęo, wola h'agune
a baaruęo b'agune a réeęununku
réeęo k'aramunam. ⁵ Dahi wúur
aęoya k'aramun honjoęo
h'ójooninne, mara me me Umuyhon
me ingine Dínken. Ramunt me Díino
ba bareę. Agi wúur afoyeem
iyohenkinem a gubaarhu
jínubonkunom n'akanne, úmár ingi
maę ni ambosayhinehne baman a
fulanku ñamboralenkinin. ⁶ Kanda

ikankáneh bajóon imbi
m'ampokuneemne k'ambúuña
luwaṇankum maṇ ni
ambosayhinehne buruhu dííneṇ
alabaheṇ.

⁷ Dahi wúur anungam gurethum
mara wúur m'akaan nim ayikhineh
jínub ingi me Umuyhon, Dínken.

⁸ Dahi wúur afiiram luwaṇaṇo a
nintiku bísibaṇo bímákilinno ingi
binakinno. Bímár birenni a binaam,
bímár ingine bi guyohálaṇo. ⁹ Ásibaṇ
amákilan ingi ímbenduk guyikne
k'udoho dohohon nip, ¹⁰ kanda
bísibaṇo bímákilinno ingi binakinno,
bímár agune bísibahu guyohálaṇo.
Bísibaṇo bímár binaam, me

Umuyhon, Díken. Wúur ñantaaraŋ
adoho bísibaŋo bímár; guyuntáron
fi, guyuntáron imberenken,
guyuntáron ñandóolhon, guyuntáron
abónonkon, guyuntáron ñandékahan
m'angune a díken.¹¹ Me Umuyhon
ásibaŋ amákilaŋ ingi ímbenduk
gikanne a kayabhu raafo, réeŋo ingi
jakaamaŋo ingi h'agune na nip.
Kanda bísibaŋo bímákilinno ingi
binakinno dam giyohálane. Gúmár
akanne me Umuyhon ikando bísibaŋo
bímár bísiba birenni bi guyohálaŋo.

¹² Búuñaar ñamboshon. Agi ukaanen
nim usimayaháneh a didiiraŋo
d'ínekunoonuŋne.

¹³ Dahi wúur abuj údinhinem
uraagofo.

¹⁴ Dahi wúur akaan basango.

¹⁵ Dahi wúur adúgi.

¹⁶ Dahi wúur aséediya gúlob gu wúur
kandan.

¹⁷ Dahi wúur ayik kenkaare imbi
údinhinem uraagof a gubaarhu
kuyikhinem. Ñantaaro uyik
kenkaaren a gubaarhu
hogurumaaren ho údinhen ayikne;
guyuntáron a gúbidhu díkinem,
guyuntáron udikankánam,
guyuntáron údoolhánom,
guyuntáron ahayhánam, guyuntáron
kofalinkinem.

Nim Díino abúuñamne Musa a
montaño ki k'apiren adék atéekin
jamaño kúmbuuñaamo kúmár.
Bayennehini, Musa akucor adék
akaan maṇ nim.

(Gúfuro 20:1-17)

Angu Díino atéekintee kin jamanku Israyel
luwahánam, luwaṇaño haalaño. Kanda
horaṇ akanne ki Díino anéer mintor
luwaṇaño?

Úfegen, Díino atéekintee kin mintor
luwaṇankánam mara asíbáásiib
k'ímpájuloonun h'ajónne ingi ho jóndonje.
Mintor immeremerano pájiironon aren fet
h'ajónne ingi ho jóndonje.

Ininkaman, a bukokum Angleterre, ayikyik
índukon m'anyéjeh, «Búkábhu aharo

jóndonj.» Anyéjeh jamaño, «Buku ubujonj abónonjo. Buku úkábánj aharo.» Índukonjo gandékedek ampuñoh bitikenjo n'anjuliyahne aharo. Immerenj ganyéjeyej, «Bubujhu abónonjo jóndonj, búkábhu aharo jóndonj.»

Ayikyik bukoor búduk bu jamaño anyéjehne, «Bubujhu basumoolo jóndonj, buku ubujonj basumoolo!» Inini, n'anlabahne bim díin díin ayikyik jamaño jup m'annirohne a gubaarhu bikabárenku basumoolo.

Ayikyik faka jamaño jup a duniyano m'anyéjeh, «Hódugo jóndonj, kanda gujodumo akohne. Upiren ujod jamaño.»

Úfegenj, jamaño pájiirenenj arenh h'ajónne ingi ho jóndonje. Díino barenj apájulne.

Díino ayabyab mintor ingi duniyaño nip.
Díino amune mintor. Díino ingine umaasahu
duniyaño nip. Díino bareñ apájulne
h'ajónne ingi ho jóndonje, faka
atéekintekin mintor. Díino ayikyik binaal
k'atéekin mintor h'eñantane inkaanon ingi
h'eñantane ímbennoñ mara Díino ayabne
mintor. Ámár ingine Umuyhintor. Faka
Díino ayikyik binaal k'ayehen
m'anjégimehne luwañankánam. Lentaarenj
ni Díino ayehenne Adama ingi Awa.
Anjégumjegum luwahu Díino, angu Díino
ayeheneeninyehen. Díino ingine ulekhu
balóbo úwuuhinno, añantay ayehen
m'anjégimehne luwañankánam.

Kanda lentaarenj mara Díino anéneer
mintor luwañaño mara apokunpokun
mintor. Díino, bajónkintor gatifilinehne

f'anéerne mintor luwaŋaŋo.

Kanda Díino afak atéekin mintor
luwaŋankánam mara asíibáásiib
k'inlentahoonuŋ mara mintor rennáronuŋ
imbi Díino, inkaanoonuŋkaan ho Díino
adíigumne. Angu insohálahoonuŋsohála ki
Díino abonker mintor, ki Díino apahun
mintor a jínubonkintor. Jamaŋo jup
ganlahalah mara andékhineh arijanna mara
ankankaan hójooninno jup. Aji jégumahado
luwahu Díino, haani luwa amánduk,
udékhineh arijanna. Kanda ínfekunuŋ mara
mintoruŋ nip ínjegumoonuŋjegum
luwaŋanku Díino. Abári ki Díino ayehen
mintor. Angu mintor nip
insohálahoonuŋsohála ki Díino apahun
mintor.

K'infak inliirehon luwaŋo aliiho no Díino
atéekinne jamanku Israyel:

Jantenteŋ Gúloku Díino.

¹ Afúrumi na, hómár tu gayiki mees,
Díino alóbne ingi jamanku Israyel
ayéjeeniŋ halóbo inha:

² – Ninkinan jamanku Israyel moŋon
moŋon, me me ingine Umuyhon,
Dínken n'afúnnurenne a didiirahu
Esipt k'oguyerne úsoog. Gúmár
gíyejoonuŋne, ninkinan moŋon
moŋon.

³ Dahi wúur aramun hóduk fo me
Díino ba bareŋ. (Gúfuro 20:1-3)

Luwaŋo aliiho no Díino awonnunne ingine,
« Dahi wúur aramun hóduk fo me Díino ba

bareŋ.» Díino amánduko bareŋ gayikne.
Ámár bareŋ, Umuyhintor bareŋ
ginñantahoonuŋne inramunoonuŋ. Aji údeki
imbi fáguhonjo, ka fáguhonjo angune; a
múndeeno, a bajofoŋo, a hafaaso. Aji údeki
imbi fáguhonjo k'uramun Díino ubabahin
ingi fáguhonjo, újegumjegum luwaŋo inno.
Díino ayéji, « Dahi wúur aramun hóduk fo
me Díino ba bareŋ.» Fáguhonjo angune
díineŋo adúkonjo. Guyronjoŋ Díino
amánduko n'ayikne. Dupiren uramun Díino
ubabahin ingi fáguhonjo. Aji údeki imbi
fáguhonjo, a kantígo ka fáguhonjo angune, a
bukaano nim uramunramun fáguhonjo.
Újegumjegum luwaŋo inno mara Díino
ayéjyej, «Dahi wúur aramun hóduk fo me
Díino ba bareŋ.»

Luwaŋo anakinno ammímiir ingi aliho.

Jantenteŋ Gúloku Díino:

⁴ Dahi wúur ajóonin honj
h'amíírhineh ingi h'agune a raafó,
wola h'agune a réeŋo, wola h'agune
a baaruŋo b'agune a réeŋununku
réeŋo k'aramunam. ⁵ Dahi wúur
aŋoya k'aramun honjoŋo
h'ójooninne, mara me me Umuyhon
me ingine Díinken. Ramunt me Díino
ba bareŋ. Agi wúur afoyeem
iyohenkinem a gubaarhu
jínubonkunom n'akanne, úmár ingi
maŋ ni ambosayhinehne baman a
fulanku ñamboralenkinin. ⁶ Kanda
ikankáneh bajóon imbi
m'ampokuneemne k'ambúuña
luwaŋankum maŋ ni

ambosayhinehne buruhu dííneŋ
alabaheŋ. (Gúfuro 20:4-6)

Díino ayéjyej mara wúur ñantaaraŋ ajóonin
honj h'amíir ingi Díino. Díino háteer.

Dupiren k'újoonin honj h'amíir ingi Díino.

Kanda índukoŋo ganyéjeyej, «Giri
impirenkoŋ k'ínfegoŋ Díino. Ínjooninoonuŋ
honj h'amíir ingi Díino, iniman gufaas,
h'akááñinkineh mintor buramunku Díino.»

Kanda Díino afaŋi honjoŋo nip
h'impirenkunoonuŋne ínfegoonuŋ. Díino
bareŋ ginñantahoonuŋne inramunoonuŋ.

Faka, inñantahoonuŋ impokunoonuŋ Díino
afaŋ honjoŋo ingi jamaŋo nip. Díino ayéjyej,
« Kanda ikankáneh bajóon imbi
m'ampokuneemne.» Hoge upiren úyej mara
apokunpokun Díino? Hoge upokunpokun

Díino afaŋ jamaŋo ingi honjono nip? Angu, nim luwahu Díino amiihulne.

Kánduk a Líibárfu Gúloku Díino, Musa ayéji:

Ninkinan jamanku Israyel janteneŋ baŋ! Umuyhintor úmár ingine Díino Amánduko. ³⁰ Ninkinan moŋon moŋon uñantay upokunom afaŋ bupoko b'upokunne índukoŋo. Uñantay upokunom baman a hafithen k'ukokor jamméejhen waatowaat a binaanam k'ukandáram ingi sembehen nip ho ámár asíibane. (Mak 12:29,30)

Hoge nim ginkankoonuŋne? Angu, nim luwahu Díino amiihulne.